

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (مباحث الفاظ)

مفاهیم - مفهوم حصر ۱

جلسه ۱۰۱

استاد نجارزاده

اختلاف مفهوم حصر به سبب اختلاف ادوات آن:

۱. الا: برای سه وجه می آید:

- الف. وصفیه: مانند دیگر اوصاف، به عنوان وصف برای ماقبل خود به کار می رود. اگر در وصف قائل به مفهوم شدیم؛ در الای وصفی هم باید قائل به مفهوم شویم و گرنه خیر.
- ب. استثنائیه: دلالت بر مفهوم دارد و مفهوم آن، انتفاء حکم مستثنی منه از مستثنی است؛ چرا که الا برای اخراج یعنی استثناء کردن وضع شده و لازمه این اخراج، لزوم بین بالمعنی الاخص است.
- ج. ادوات حصر بعد نفی: این نوع در حقیقت از نوع الای استثنائیه می باشد.
- نکته: اصل در الا، استثنائیه می باشد.

۲. ائما: مانند الا از ادوات حصر است و لذا وقتی برای حصر حکم در موضوع معینی استعمال شود، به صورت ملازمه بیّن، دلالت بر انتفاء آن حکم از غیر آن موضوع دارد و این، روشن است، مانند: «انما المومنون اخوه».